

# Neuvěřitelná historie o růstu emocí, 10 milionů eur a katastrofickém

V červnu 2009 padlo na zastupitelstvu rozhodnutí o vystoupení města ze Svazku vodovodů a kanalizací Jihlavsko (SVAK). To odstartovalo dvouleté období hrocení vztahu města a svazku, hodně ovlivněné zásahy státních organizací.

■ Lubomír Maštera, Petr Klukan

Po rozhodnutí vystoupit ze SVAKu tehdejší primátor Jaroslav Vymazal (ODS) řekl: „Zůstala tady pouze jedna zcela zřejmá cesta, a tou je vystoupení ze SVAKu, pakliže se máme opravdu chovat zodpovědně vůči tomuto městu.“

Po tomto kroku na funkci zástupců města ve SVAKu rezignovali náměstci Josef Kodet (KDU-ČSL) a Petr Pospíchal (ČSSD). Nahradili je zastupitelé Jan Dršata (ODS) a Antonín Holub (KDU-ČSL).

Jihlava se stala okamžitě terčem kritiky ministerstva pro místní rozvoj. Ředitelka odboru řízení operačních programů Lumíra Kafková varovala, že vystoupení může mít závažné důsledky pro již realizované projekty i pro připravované projekty. S podobnou kritikou vystoupilo i ministerstvo pro životní prostředí.

Primátor Jihlavy Jaroslav Vymazal však tato varování nepovažoval za relevantní, podle jeho slov šlo o technické problémy. „Do zastupitelstva by se věc neměla znovu vracet, závažné důvody pro vystoupení stále trvají.“

Odpůrci vystoupení ze SVAKu požadovali svolání mimořádného zastupitelstva. Martin Hyský (ČSSD) poukazyval na problémy s členěním majetku do pěti kategorií a s tím spojené problémy s provozováním, naopak primátor viděl jen tři kategorie. Další velký problém viděli zastupitelé v možnosti ztráty dotací z EU na již schválený projekt. Ve hře byla dotace na opravu kanalizace za 10 milionů eur.

## Projekt za půl miliardy

O co šlo? V roce 2006 se SVAK přihlásil k **Projektu rekonstrukce stávajících a výstavba nových stok a zajištění množství a jakosti pitné vody v regionu Jihlavsko** (dále jen projekt). Vyčíslená částka přesáhla půl miliardy, dotace EU činila 67 %. Termín ukončení projektu byl stanoven na konec roku 2010.

Projektu bylo v prosinci 2006 schváleno financování a SVAKu trvalo rok, než vyhlásil výběrové řízení na zhotovitele stavby. Hned na začátku vznikl problém. Jeden z uchazečů na obálku uvedl nepřesný slovosled názvu zhotovitele a SVAK ho obratem vyřadil ze soutěže. Vyřazený uchazeč se odvolal a Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (UHOS) vrátil výběrové řízení znovu na počátek.

K taškařicím s výběrovým řízením se ještě později vrátíme.

## Vodohospodářský spor – unikátní seriál

# 2

. díl - Roky 2009 až 2012, marný boj o dotaci z EU, komedie s výběrovým řízením a zostření vzájemných vztahů

Redakce JN se pokouší rozklíčovat důležité události k největšímu problému krajského města, kterým jsou spory mezi Jihlavou a SVAKem.

### Ukončit nebo neukončit spolufinancování projektu?

Rozhodnutím Jihlavy o vystoupení ze SVAKu ztratil svazek zájem na realizaci projektu. Důvodem bylo to, že velký objem této zakázky se týkal Jihlavy. Jihlava tak stála před problémem, zda usilovat o realizaci projektu nebo zda řešit kanalizaci v Jihlavě jinými způsoby.

Primátor Jihlavy Jaroslav Vymazal předložil na listopadovém zastupitelstvu v roce 2009 návrh na zrušení účasti Jihlavy ve spolufinancování projektu. Podle jeho slov je termín ukončení projektu nerealizovatelný a v případě neukončení k termínu hrozí, že bude muset Jihlava peníze vracet. A vysloužil si vlnu nevoli především ze strany odpůrců vystoupení ze SVAKu.

Vratislav Výborný (SNK-ED) řekl, že se ukazuje ta proklamovaná výhoda vystoupení ze svazku. Jihlava ztrácí možnost dosáhnout na 250 milionovou dotaci z EU a bude ostatním pro smích. Poukazyval na přísliby dotčených ministerstev, že dojde k prodloužení termínu o rok. „Jde o historický okamžik pro město získat obrovské peníze na něco, co budeme muset tak jako tak udělat. Zdá se mi, že se vzdáváme velmi rychle, protože vůbec není jisté, že Evropská unie neposune konec termínu o jeden rok, a pak by se to stihnout dalo,“ prohlásil Výborný.

Zastupitel Pavel Šlechtický (KSČM) řekl, že např. pan Špringl z ministerstva životního prostředí potvrdil, že termín pro realizaci bude posunut o rok. Také Josef Kodet varoval před unáhleným rozhodnutím, kdy město zruší účast v projektu a za dva měsíce se dozví o posunutí termínu.

Primátor Jaroslav Vymazal ovšem viděl projekt a vystoupení města jako dvě neslučitelné věci. A odmítl ústní přísliby ministerstev s tím, že nelze věřit tomu, co není černé na bílém. (Avšak na schůzi zastupitelstva o vystoupení ze SVAKu se o několik měsíců dříve opíral o nepsaná vyjádření ministerstev, že vracení dotací u již realizovaných projektů nehrozí).

O co vlastně v projektu šlo? Prozdílal to Pavel Šlechtický – Jihlava měla mít opravených 34 km kanalizace a 10 km vodovodů za cenu 300 milionů z EU, 250 milionů by Jihlava zaplatila ze svého. V případě vystoupení z projektu by samozřejmě dotace z EU padla a Jihlava by musela řešit rekonstrukci kanalizace a pitné vody jinými způsoby.

Dost dobrý důvod vyčerpat všechny možnosti na dotaci dosáhnout,

ale vedení města mělo jiný pohled. Rizika pokračování v projektu byla podle vedení města velká, a tak podobně jako v případě hlasování o vystoupení jejich názor podpořilo 19 hlasů pro a Jihlava o jediný hlas rozhodla o ukončení své účasti v projektu.

Jako na potvoru EU o dva měsíce později rozhodla o posunutí termínu o rok. I zamyslelo se vedení města a zařadilo na únorové jednání roku 2010 bod - *Zjištění možnosti převodu investování projektu ze SVAKu na město*. To byla totiž podmínka vedení města na přehodnocení svého předcházejícího rozhodnutí nespolufinancovat projekt. SVAK měl mít nadále na starost dokončení výběrového řízení, protože by v případě organizování městem muselo začít od počátku. Naděje na získání 300 milionové dotace tedy znovu ožila, ovšem brzy se ukázalo, že šlo o planou naději.

### Zapojení těžkých vah advokátů

SVAK reagoval na vystoupení Jihlavy zastupováním renomovanou pražskou Advokátní kancelář (AK) Chudoba, a to dávalo tušit potíže. Město zareagovalo a pověřilo zastupováním AK Ondruš s podobnou pověstí.

A na vleklé právní bitvy bylo zaděláno. Na nich je pikantní to, že město platilo částečně jako dosud platný člen SVAKu (vystoupit město dle stanov mělo k 1. lednu 2011) i advokátní kancelář, která proti městu vystupovala.

Advokát Radek Ondruš poprvé vystoupil na únorovém zastupitelstvu 2010 a hned získal pozornost zastupitelů příběhy ze své praxe o těch zastupitelích, kteří něco odhlasovali a pak skončili u soudu.

Město se na konci roku 2009 připravilo na převzetí a provozování vodohospodářské infrastruktury tím, že založilo městskou společnost Jihlavské vodovody a kanalizace (JVAK), která měla od roku 2011 provozovat tzv. koncesi – tedy zabezpečovat pro Jihlavu dodávky pitné vody. JVAKem se budeme zabývat v některém z dalších pokračování, protože historie této společnosti i vzhledem k současné situaci, kdy v ní probíhá hluboký audit, vyžaduje hlubší pohled.

Zatímco město zjišťovalo možnosti převodu investora projektu, SVAK i se zástupci města ve svých řadách bojuje s výběrovým řízením.

### Taškařice s výběrovým řízením

Už jsme vzpomenuli, že ÚHOS vrátil první kolo výběrového řízení zpět pro neopodstatněné vyřazení jednoho z uchazečů za změnu slovosledu na obálce. SVAK dostal pokutu 30 tisíc korun a v opakovaném výběrovém řízení vybral jako vítěze dříve vyřazenou firmu.

Jenže ouha – tentokrát se pro změnu odvolala firma, která předtím zvítězila. (Jen pro upřesnění – pod pojmem firma myslíme konsorcium firem, sdružených do jednoho celku – pozn. redakce). Antimonopolní úřad nejprve potvrdil pořadí výběrového řízení, ale pak nečekaně ředitel ÚHOSu zrušil rozhodnutí svých podřízených a po roce – v listopadu 2010 – se začíná opět nanovo.

„ÚHOS nerozhodl v zákonné lhůtě. Měl rozhodnout do měsíce – trvalo mu to tři. Nepochopitelné je, že šéf instituce vrací něco těm samým úředníkům, kteří rozhodli předtím opačně,“ zoufal si předseda SVAKu Jiří Vlach.

V pořadí druhá firma ve svém odvolání napadla tzv. reference vítěze. Mělo jít o úpravu řek na Slovensku, které ale nejsou vodohospodářskými stavbami. To zlomilo vítěznou firmu v očích ředitele ÚHOSu vaz. Následovalo ovšem další odvolání a Krajský soud v Brně na konci listopadu 2012 zrušil soudním rozsudkem rozhodnutí ÚHOSu.

Mezitím Jihlava získala potvrzení, že převod investování ze SVAKu na město je možný, a tak zrušila to, co předtím zrušila – v projektu byla rozhodnuta pokračovat. A posunula termín vystoupení ze SVAKu na konec roku 2012.

### Problémy s pozemky a pasportizace

Aby toho nebylo málo, ukázaly se problémy s pozemky. Aby se totiž mohlo začít stavět, SVAK musel být majitelem pozemků. Postupně pozemky vykupoval, ale u pozemků, patřících Pozemkovému fondu, tvrdě narazil. Třebaže měl Pozemkový fond u svých pozemků uvedeno věčné břemeno na výstavbu kanalizace, ukázalo se, že pozemky klidně prodal bez zástavního práva. (Věčné břemeno obecně omezuje možnosti kupujícího majitele s pozemky libovolně nakládat – například je povinen při dalším prodeji je nejprve nabídnout městu atd. - pozn. redakce). A nový majitelé, dva jihlavští právníci, s odprodejem pozemků SVAKu nesouhlasili. A jako výměnu žádali pozemky zcela jiné kvality.